

Het kleine Slovenië grossiert tegenwoordig in succesvolle wielrenners. Dat is niet zo vreemd: Slovenen zijn niet alleen verslingerd aan fietsen, hun land is er ook buitengewoon geschikt voor. Reisjournalist Simone Nagel ontdekt waarom.

Tekst **Simone Nagel** Foto's **Arjan Kruik**

slovenië

TOEREN TUSSEN ALPEN EN ADRIATICO

SOMMIGE DINGEN KUNNEN WE ONS IN NEDERLAND

gewoon niet voorstellen. Neem het verhaal van de familie Simcic: die woont al ruim een eeuw in de Sloveense regio Goriska, en toch heeft iedere generatie een andere nationaliteit gehad. Hotelier Vesna Valentincic-Simcic vertelt het me tijdens een wijnproeverij op het landgoed van haar neef, Patrick Simcic. We bevinden ons in het uiterste westen van Slovenië, in een uit meerdere dorpen en stadjes bestaande gemeente met de naam Brda. Naar het zuiden kijken we uit over met wijngaarden bedekte heuvels, met daarachter het laagland van het Italiaanse Friuli. Nog verder weg glinstert vaag de Adriatische Zee. Naar het noorden gaan de heuvels over in de Julische Alpen, met de 2.864 meter hoge Triglav als piek. Ik ben bij Vesna Valentincic te gast om de streek rond haar fietshotel, in het oude vestingstadje Smartno, op twee wielen te ontdekken. En daar hoort volgens haar een wijnproeverij bij. Niks mis mee, want in tegenstelling tot de slobberwijnen uit de communistische tijd zijn de huidige Sloveense wijnen buitengewoon goed. De jongste, ambitieuze generatie wijnboeren, onder wie Patrick, gaat niet meer voor kwantiteit maar kwaliteit. “De periode van veel-voor-weinig, zoals mijn vader en grootvader die meemaakten, hebben we gelukkig achter ons gelaten”, zegt Patrick. “Het maken van kwalitatief hoogwaardige wijnen is veel rendabeler. En veel leuker: in de wijnen die we nu maken kan ik echt mijn ziel en zaligheid leggen.”

Wisselende nationaliteiten

Tussen een kruidige Rebula en een droogfrisse Sauvignon door vertelt Vesna dat ze is geboren in Joegoslavië. Toen die in de jaren negentig uiteenviel, veranderde haar paspoort van Joegoslavisch naar Sloveens. Ook haar grootouders overkwam zo’n wisseling van nationaliteit, toen hun streek na afloop van de Tweede Wereldoorlog overging van Italiaanse in Joegoslavische handen. En ook dat was een herhaling van zetten, want in 1920, in de nasleep van de Eerste Wereldoorlog, hadden de Italianen de regio Goriska weer overgenomen van de Oostenrijkers, waardoor ook de overgrootouders van Vesna plotsklaps in een geheel ander land kwamen te wonen. Probeer dat maar eens uit te leggen aan iemand uit Nederland, waarvan de grenzen al een paar eeuwen min of meer vastliggen. Vesna is niet alleen Sloveens, maar ook hartstochtelijk Europeaan. Als dat al niet blijkt uit haar meertaligheid – ze spreekt naast Sloveens ook Italiaans, Duits en Engels – dan wel uit haar enthousiasme voor de open

grenzen en de gemeenschappelijk munt. “Zonder Europa waren we nergens geweest”, weet ze zeker. “We hebben als land, maar ook als ondernemers nu zoveel meer kansen dan vroeger.” Een van die kansen was het beginnen van een hotel in een oud schoolgebouw aan de rand van Smartno. “Het gebouw was compleet vervallen”, vertelt Vesna. Samen met haar man Bogdan transformeerde ze de bouwval in een modern ecohotel met een grote aantrekkingskracht op wandelaars en fietsers uit heel Europa.

Fietsparadijs

Dat laatste is overigens niet alleen het resultaat van alle inspanningen die Vesna en Bogdan zich getroosten om onder de aandacht te komen van fietsers in binnen- en buitenland. Want zonder hun inzet te bagatelliseren, denk ik dat ik toch wel kan zeggen dat het landschap in en om Brda eigenlijk zichzelf wel verkoopt. Het is hier echt onvoorstelbaar lekker fietsen! Natuurlijk, het gaat flink op en neer. Maar daar heb je met een moderne e-bike geen last van. Daarbij, het geaccidenteerde terrein geeft deze streek juist zijn charme. Achter elke heuvel en na iedere bocht is het uitzicht weer anders. En omdat de wegen bijna allemaal autoluw zijn, heb je ook ruim de gelegenheid om goed van de omgeving te genieten. Routes zijn hier nog wel een dingetje. Of beter gezegd: de markering van de routes. Want als je, zoals ik, net uit het strak georganiseerde Oostenrijk komt, waar ik was voor een andere fietsreportage, dan zie je dat ze in Brda op dit vlak nog wel wat werk te verrichten hebben. Blind afgaan op een eindeloze reeks goed zichtbare fietsroutebordjes, kun je hier vergeten. Een nummertjessysteem dan? Ook niet. Gelukkig heeft de VVV van Brda wel een zestal fietstochten in de omgeving uitgezet, variërend van vijftien tot vijftig kilometer lang. Die routes zijn ietwat ouderwets afgedrukt op een fietsroutekaart, maar desondanks probleemloos te fietsen – zeker als je een stuurtas met kaarthouder hebt.

Prachtige Olijfroute

We beginnen op advies van Vesna de eerste dag met de Olijfroute. “Nee joh, die kan jij met je e-bike prima hebben”, zegt ze als ze me even ziet schrikken. Met vijftig kilometer is dit niet alleen de op een na langste fietsroute op de kaart, hij gaat ook nog eens richting het noorden, waar de bergen liggen. “Het is een van mijn favoriete routes”, probeert ze me te overtuigen. “Eerst ga je over een prachtige kamstraat de bergen in, met rechts in de diepte het azuurblauwe water van de Soca.

Kerk van Smartno

Wijnboer Patrick Simcic

Het middeleeuwse Kanal

SLAPEN

Onze auteur verbleef in hotel San Martin, gelegen op de top van een heuvel, aan de rand van het fraaie oude vestingstadje Smartno. Gastvrouw Vesna Simcic is gespecialiseerd in fietsende clientèle. In het voor- en najaar ontvangt ze vooral groepjes wielrenners, in het zomerseizoen voornamelijk toerfietsers. Voor beide groepen is de regio rond Smartno erg geschikt. De wegen zijn autoluw, er is genoeg gelegenheid tot pauzeren en er zijn enorm veel bezienswaardigheden.
sanmartin.si

Wat die pelgrims allemaal niet achterlaten op Sveta Gora

Sveta Gora

Hoe verder je kijkt, hoe hoger de bergen

Rivier de Soca
stroomt direct uit
de Julische Alpen:
koud!

De Mariakerk op de 'Heilige Berg' Sveta Gora

Hier op de Heilige
Berg eindigt menig
pelgrimage

Hotel San Martin

HET KNISPEREN VAN DE STEENTJES, HET RUISEN VAN DE IDRIJA EN HET GEKWETTER VAN DE VOGELS ZIJN MIJN SOUNDTRACK

En dan, na een lange afdaling, beland je in het ongerepte dal van de Idrija, die de grens markeert tussen Slovenië en Italië. Langs die grensrivier loopt een prachtige gravel-weg. En het laatste stuk terug rijd je door de wijnheuvels en kom je langs het kasteel van Dobrovo. Jammer dat het nu dicht is, anders had je daar zeker eventjes moeten stoppen.”

Vesna heeft niets te veel gezegd. De wegen zijn zeer rustig, de natuur en vergezichten prachtig. Het gravelpad door het smalle, frisgroene Idrijadal is inderdaad ronduit geweldig. Ook mijn Koga Pace e-bike, die op de trekhaak helemaal uit Nederland met me is meegereisd, heeft het hier enorm naar z'n zin. Met zijn dikke ballonbanden rolt-ie probleemloos over het grind. Maar het fijnste is misschien wel de aandrijfriem: zo geruisloos was ik nog niet eerder onderweg! Hoewel, geruisloos... Het knisperen van de steentjes onder de banden, het ruisen van de Idrija en het gekwetter van de vele vogels vloeien samen tot een rustgevende soundtrack. Puur genieten.

Heilige Berg

Als ik na afloop van de tocht op het panoramaterras van San Martin met Vesna alvast de plannen voor de volgende dag bespreek, valt mijn oog op een door de laagstaande zon fraai uitgelichte kerktoeren bovenop een hoge, steile heuveltop. “Sveta Gora”, vertelt Vesna, “De Heilige Berg. Die is zeker een bezoekje waard. In de Ronde van Slovenië was het de finish van de laatste etappe. Maar pas op hoor, want de klim ernaartoe is steil, bijna 10 procent gemiddeld. Alhoewel, jij hebt een fiets met een motortje, dan is het goed te doen.”

En ja, het is goed te doen, zo blijkt als we de 5,6 kilometer en 544 hoogtemeters tussen het dal van de Soca en de top van de Heilige Berg afleggen. Maar snel gaat het niet. In de lichtste versnelling en met de ondersteuning in de sportstand kruip ik de steile weg op. Dat deed Tadej Pogacar, de winnaar van de Ronde van Slovenië, een paar weken eerder toch sneller! Aan de andere kant: mijn tempo ligt hoger dan dat van de bedevaartgangers die de kruisweg naar de top te voet afleggen en bij elk van de veertien kruisen knielen en een gebed uitspreken.

Maanlandschap

Sveta Gora trekt vele pelgrims uit Slovenië en de omliggende landen – veruit de meesten zijn orthodox-christen. In de zestiende eeuw zou Maria hier voor de herderin

Urska verschenen zijn, waarbij de Heilige Maagd aan Urska opdroeg om een aan haar gewijde kerk op de top van de berg te bouwen. En aldus geschiedde. De huidige kerk is trouwens veel minder oud. De reden is dat de Heilige Berg in de Eerste Wereldoorlog precies in de frontlinie lag. Op de berg zelf hadden de Oostenrijkse troepen zich ingegraven, op de tegenoverliggende berg de Italianen. En die schoten de Sveta Gora en alles wat erop stond volledig in puin. De foto's die ik na afloop van deze trip op internet bekijk, zijn ronduit schokkend. Wat overbleef na twee jaar van nagenoeg onophoudelijke bombardementen, was een maanlandschap, zo ver je kon kijken. Wat een onvoorstelbare destructie.

Een eeuw later heeft de natuur het landschap gelukkig weer heroverd. Aan de noordkant van de Sveta Gora rollen we, volledig omgeven door weelderig groen, weer naar beneden, het dal van de Soca in. Al snel maakt het asfalt plaats voor gravel. En alweer ben ik blij met de demping en de grip van mijn ballonbanden. En ook de vertragende werking van mijn schijfremmen komen hier goed van pas. Ruim vijfhonderd verticale meters lager bereiken we de azuurblauwe rivier. Nadat we de Soca zijn overgestoken, volgen we – in tegenovergestelde richting – een paar kilometer lang het tracé van de langeafstandsroute Alpe Adria, die hier de loop van de rivier volgt.

Oprecht welkom

Het middeleeuwse stadje Kanal is het keerpunt. Vanaf hier brengt de route me weer terug naar Smartno. Maar eerst koffie. Heerlijk, op het dorpsplein in de schaduw van een grote parasol, met verse broodjes van de naastgelegen bakker. Dit is zoals een fietsvakantie moet zijn. Ontspanning door inspanning, met een fijne dosering van natuur en cultuur. En nog betaalbaar ook. Misschien heel erg Hollands om daarover te beginnen, maar Slovenië is niet duur. Slechts 2,40 euro reken ik in Kanal af voor twee koffie. En die wordt geserveerd door zeer vriendelijk personeel. Niet alleen in Kanal, op alle plekken die ik tijdens deze trip bezoekt, geven de Slovenen je het gevoel dat ze je oprecht welkom heten in hun prachtige land.

Maar genoeg gemijmerd. Ik moet nog terug. Bovendien staat aan het eind van de middag de wijnproeverij bij Patrick Simcic op het programma. De hoogste tijd dus om mijn trouwe Koga nog even de sporen te geven...

PRAKTISCH

Het is zo'n 1250 kilometer met de auto van Utrecht naar Smartno, dat gelegen is in de gemeente Brda. Het dichtstbijzijnde station is in de stad Nova Gorica. Vliegen kan op het Italiaanse Triest of op de Sloveense hoofdstad Ljubljana. brda.si

ETEN

Eten kun je prima in hotel San Martin, bij voorkeur op het terras aan de westkant, waar je kunt dineren met zicht op de ondergaande zon. Met uitstekende wijnen uit eigen wijngaard. sanmartin.si

In Kabaj kun je de geschiedenis van Brda proeven. In de vorm van zorgvuldig bewaarde oude recepten komen hier de keukens van Slovenië, Friuli en Habsburg harmonieus samen. kabaj.si

Een fijne lunchplek langs de Kersenroute is Belica. Met dagelijks wisselende menu's op basis van verse ingrediën-

ten uit de eigen streek. Tip: de prosciutto en pancetta van het huis. belica.si

Wie de Olijfroute fietst moet zeker even stoppen bij boerderij annex eethuis Breg. Traditionele streekkeuken met daarbij veel smaakvolle ingrediënten uit eigen tuin. turizembreg.com

ROUTES

De in dit verhaal gereden fietsroutes en meer vind je op het online fietsvakantieportaal Velontour. Omdat Brda pal aan de grens ligt, voert een aantal routes ook door buurland Italië. Mocht je verblijven in fietshotel San Martin, dan geeft het personeel je graag passend routeadvies. Er is in de wijde omtrek geen enkel weggetje dat ze er niet kennen. velontour.info/nl/tochten

HUURFIETSEN

Bij hotel San Martin zijn gewone toerfietsen, e-bikes

en e-mountainbikes te huur. sanmartin.com

E-BIKE OPLADEN

Bij de meeste bezienswaardigheden kun je je e-bike opladen. Als dat nodig mocht zijn, want bijna alle routes zijn op één acculading (van 500Wh of meer) te rijden. Neem desondanks voor de zekerheid wel altijd een lader mee in je fietstas.

WIJNPROEVERIJ

De proeverij waar de auteur

aan deelnam, was georganiseerd door wijnboer Patrick Simcic, via hotel San Martin. Je kunt ook zelf contact met opnemen met de boer. Zijn wijnen zijn de moeite van het proeven absoluut waard. patricksimcic.si

ANDERE TOERFIETSREGIO'S

Deze fietsbestemming is geselecteerd uit het aanbod van het online fietsvakantieportaal Velontour. Kijk voor meer leuke fietsbestemmingen op velontour.info

Lekker graven langs de Idrija

Een aantal routes doet ook het buurland aan

Kerk van de Heilige Kancijan, op de grens met Italië